

Šventykla kūnui

Muzikinis performansas „Sporto grupė“

Marija Martinaitytė

Ar kada susimąstėte, jog tarp sporto ir kultūros galima surasti gana artimų sąsajų? Gal bandėte jų ieškoti? Jei nebandėte ar nepavyko, į pagalbą atskuba festivalio „Naujoji operos akcija“ metu rodytas muzikinis performansas „Sporto grupė“ (jo idėjos autorė – Gabrielė Labanauskaitė) būtent per meno kūrinio prizmę sufokusuojantis žvilgsnį ties sportu.

Įkvėptos sporto salėms būdingo garsovaizdžio, mušinėjamų ar spardomų kamuolių, ten girdimų džiugesio ar nusivylimo šūksnių, performanso kūrėjos nusprendė groti sportu ir judesiais. Tad performanso metu muzikos instrumentų titulą gauna ne tik atlikėjų (Vaido Bartušo, Deniso Kolomyckio, Justinos Mykolaitytės, Agnės Semenovičiūtės, Jūros Elenos Šedytės ir Gintarės Šmigelskytės) balsai bei garso takelis, bet ir įvairiausius garsus skleidžiantys treniruokliai. Tačiau, svarbu paminėti, kad tokius grojančius treniruoklius rasime ne visose sporto salėse. Kiekvienas iš šešių pasirodymo metu naudojamų instrumentų skiriasi vienas nuo kito – ne tik treniuoja vis kitus kūno raumenis, bet ir skleidžia skirtingus muzikinius garsus ir ritmus, prašo skirtingų grojančiojo kompetencijų bei fizinių išgalių (performanso muzikos kompozitorė – Gailė Gričiūtė).

Tiesa, scenoje matome ir vargonų vamzdžius, kurie čia atsiranda ne tik kaip butaforija, bet taip pat yra naudojami kaip muzikos instrumentai, į juos pučiama, rėkiama, kalbama. Šis vargonų fragmentas scenoje iš karto lyg ir nukelia į bažnytinę erdvę, primena joje aukštai balkone esančio vamzdyno eilę. Susidaro tam tikros šventovės tobulam kūnui ir to tobulumo pasiekti padėsiančiam sportui vaizdinys. Tą kiek ironiškai šventos erdvės įspūdį kuria ir giesmes ar savotiškas maldas primenančios atlikėjų arijos, ir, kartais, pati erdvė – karts nuo karto mūsų stebima sporto salė pritvinksta dūmų, kuriuos ryškiai apšvietus, po juos vaikščiojantys ar šokantys atlikėjai atrodo lyg stovintys ant dangiškų debesų. Tik vis pajuntamas saviironijos prieskonis librete (performanso tekstų autorės – Gabrielė Labanauskaitė ir Viktorija Damerell) kelia klausimą, kaip tvirtai ta šventykla kūnui stovi ir kiek laiko jai pavyks išbūti?

Tos abejonės kyla ne tik dėl saviironijos tekste, bet ir dėl dažno skepticizmo kūno kultui kasdienybėje. Performanse matome stipriai į jį įnikusius žmones, besidalinančius *influencerišku* (iš angl. k. *influencer* – nuomonės formuotojas) „tikrojo savęs“ atradimu su savo sekėjais, bet vis dar siekiančiais galbūt nepasiekiamo, nepriekaištingo tobulumo. Specialiai kartojamos klišinė frazės neįtikina, jog performanse nagrinėjama jo kūrėjų meilė sporto kultūrai, o, greičiau, kaip tik iš meilės kylantis rūpestis ne tik jo naudai, bet ir žalai.

Žymos: Sporto grupė, muzikinis performansas, Naujosios operos akcija, NOA, Gabrielė Labanauskaitė, Vaidas Bartušas, Denisas Kolomyckis, Justina Mykolaitytė, Agnė Semenovičiūtė, Jūra Elena Šedytė, Gintarė Šmigelskytė, Gailė Griciūtė, Viktorija Damerell, Marija Martinaitytė.